”Primavera”

- en anmeldelse set med venezianske øjne
Af Laura Valesin, venezianer og klassisk musiker fra musikkonservatoriet i Venedig

Primavera vandt hele fire statuetter ved den 71. udgave af Italiens mest prestigefyldte filmprisuddeling ’David di Donatello’ for bedste musik (inspireret af Vivaldi), bedste lyd, bedste kostumedesign (for historiske klæder fra 1700-tallets Venedig) og bedste hårstyling – et sandt audiovisuelt mesterværk. Den vandt den italienske kritikerpris Nastro d’Argento for bedste debutfilm og bedste soundtrack plus flere andre vigtige internationale priser og hører absolut til blandt film, man *skal* se, som Venedig-entusiast! Det er lige nu i biografen.
Instruktøren Damiano Michieletto er selv venezianer (1975) og berømt operainstruktør. Han har gæstet Danmark flere gange og har blandt andet arbejdet på Det Kongelige Teater, hvor hans opsætning af Puccinis *Il Trittico* fik stor ros. Han modtog den danske Reumert-pris for sit arbejde.

Så er tonen ligesom slået an. Denne film skal ses for sine stærke poetiske billeder og stemninger og i min optik for sit pragteksempel på musikkens kraft, den skabende kraft, som i øvrigt aldrig står alene men altid i samspil med andre/noget andet: Samspillets kraft - ingen opfinder noget uden påvirkning, end ikke Vivaldi. Den spænding, der opstår mellem de to hovedroller, de to musikere (Vivaldi og Cecilia), er også (udelukkende) musisk: De anerkender og respekterer hinanden musisk og deler samme lidenskab og nok også ensomhed.
Fængsler kan der nemlig være mange af i et menneskes liv. Fysisk indespærring på et børnehjem er ét af dem, men også et dårligt helbred og manglende muligheder for ikke at tale om fattigdom og dét at være kvinde i 1700-tallet. Denne barske kendsgerning cementeres i allerførste scene med et kuld killinger, der druknes i kanalen udenfor porten - en parallel til de uønskede forældreløse piger, der afleveres som spædbørn foran porten. Aggressive violinstrøg matcher pigernes skrubben af gulvene. Og så er der hele eliten og det forskruede magthieraki, der på alle måder skaber dissonans. Selveste Kong Frederik IV af Danmark kommer på besøg inkognito under karnevalssæsonen og overværer fremførelsen af en sonate, Vivaldi har komponeret kun til ære for ham. (Og Frederik IV *var* faktisk i Venedig, men i 1709 og ikke i 1716, hvor filmen udspiller sig - en lille kunstnerisk frihed, og Vivaldi komponerede til anledningen 12 violinkompositioner: sin Opus 2 ’Sonate per violino’). Eliten, der beskuer og betragter pøbelen; lader sig imponere (dog ikke så meget af Vivaldi som af førsteviolinen Cecilia) men ikke provokere af tingenes tilstand…
En mængde sanseindtryk af erfarede oplevelser bliver til små idéer, der sat sammen over tid danner den store idé. Således bliver filmens helt centrale idé: *En idés tilblivelse*, og en idé bliver til af en sanselig nødvendighed. Derfor er filmen genial som en *sanselig* historie; ikke som en objektiv historie (som flere danske anmeldere åbenbart savner). Det er *ikke* en Vivaldi-historie, og det er heller ikke en historie om kvinders rettigheder, selvom begge fylder i filmen. Den sande protagonist er musikken: Musik som udtrykt idé, musik som rebelskhed, endsige ulydighed (her man kan skeje ud, når man lever indelukket på børnehjem, men også når man som Vivaldi higer efter anerkendelse), musik som frihed (for den fortryllende kvindelige hovedrolle er musikken frihed fra det tvungne ægteskab!), musikken som drøm og længsel... Et andet sted at leve end i denne grumme verden. Men når man komponerer noget rigtig godt, kan musikken endda påvirke verden og kendes af alle, som det netop er tilfældet med Vivaldis årstider.

Således kom kulminationen for mig til allersidst i filmen i form af La Fenice-orkestrets vidunderlige version af Primavera - Vivaldis forår, som man hører så mange brudstykker af i løbet af filmen (passende, fordi det netop er i de år, filmen udspiller sig, at Vivaldi komponerer de fire årstider) - der samler sig smukt til "den store idé", mens rulleteksterne ruller, og alle pakker sammen og forlader salen…